

Archief VWGZK krijgt officieel onderdak

Gert Baeyens

Wat zit er in ons archief?

Het archief van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland (VWGZK) bestaat volgens de archiefwetgeving uit twee basale onderdelen: het eigen archief en de archiefstukken van derden. Van derden hebben wij bijvoorbeeld een aantal tijdschriften opgeslagen die wij verkrijgen als ruilobject voor de Fitis maar ook beleidsplannen van provincie en gemeenten. Met 'eigen archief' bedoelen we stukken die wij zelf produceren en/of uniek zijn voor onze vereniging. Denk aan onze statuten, ons huishoudelijk reglement maar ook de notulen van onze ledenvergaderingen en uiteraard onze eigen Fitis. Willen wij nu de neerslag van ons verenigingshandelen officieel veilig stellen voor het nageslacht, dan moeten wij dit onderbrengen in een officieel archief. Dan is het voor onze kindskinderen nog eeuwen na ons mogelijk om te achterhalen op welke wijze wij door onderzoek aan en bescherming van vogels een belangrijke maatschappelijke rol hebben vervuld. Voor ons eigen archief zijn wij zelf als 'archiefeigenaar' verantwoordelijk; voor archieven van anderen niet.

Naar de Archiefdienst voor Kennemerland?

Wij zijn het dus wel aan onszelf verplicht om ons archief voor de toekomst veilig te stellen. Daarom is enkele jaren geleden door Diet Hannessen, Coen Looij en andere bestuursleden contact gelegd met Jan Suurmond, werkzaam bij de Archiefdienst voor Kennemerland (AVK) maar ook lid van onze vogelwerkgroep. Toen het archief nog grotendeels was opgeslagen in de kasten van het Pieter Vermeulenmuseum (PVM), hebben de heren een eerste schifting gemaakt tussen de eigen en de overige stukken. Jan Suurmond heeft reeds een kleine twee meter 'eigen stukken' meegenomen en omschreven in een voorlopige plaatsingslijst. Zo'n plaatsingslijst is niets meer dan een overzicht van bij de AVK ondergebrachte documenten. De lijst is voorlopig omdat er door partijen nog geen bruikleenovereenkomst is getekend. Men wilde eerst verder met het opschonen en structureren van het archief in zijn geheel. Die werkzaamheden zijn een beetje in het slop geraakt, toen onze kasten door de montage van een tentoonstelling fysiek onbereikbaar waren ge-

worden. Inmiddels hebben we de kasten in het PVM moeten ontruimen en kreeg ik de gelegenheid om samen met het bestuur, doch vooral samen met Pim de Nobel, het archief te beschrijven, te schonen en de overdracht van 'eigen stukken' naar de AVK verder voor te bereiden. Naar verwachting zal het bestuur de bruikleenovereenkomst in de loop van de winter ondertekenen en wordt de samenwerking een feit. Nadat dit najaar nog enkele publicaties aan ons archief in de AVK zijn toegevoegd, verzorgt de archiefdienst een volledige plaatsingslijst. Die komt dan beschikbaar voor het bestuur en de leden. Jan Suurmond zal vervolgens nog een artikeltje voor de Fitis schrijven en daarin melden wanneer en hoe het archief in de studiezaal van de AVK geraadpleegd kan worden. Raadpleging kan ook via www.avk-haarlem.nl.

Wat blijft er beschikbaar voor de eigen leden?

Van de meeste 'eigen' documenten en van alle Fitissen zijn duplo exemplaren opgeslagen op de zolder van Ter Kleef. Daar zijn bovendien met hulp van Hans Vader extra kasten geplaatst waarin het archief van derden is opgeborgen. Van alle stukken zijn overzichten gemaakt in excel-spreadsheets. Binnen het bestuur is afgesproken wat we bewaren en voor welke termijn. Vogelbladen van de aan ons gebied grenzende telgebieden bewaren we onbeperkt. Algemene natuurbladen zoals Duin of Natura geven we, na circulatie bij het bestuur, weg aan de eigen leden. Informatieve brochures zoals de Nieuwsbrief van de Milleudienst IJmond, gaan na kennisname bij het oud papier. Rapporten van derden over vogelonderzoek in onze regio of in de duinen blijven tot nu toe onbeperkt bewaard net als een tiental boeken.

'Beschikbaar' is jammer genoeg nog niet letterlijk op te vatten. We hadden enkele jaren geleden de hoop dat er binnen Ter Kleef een bibliotheekfunctie zou worden ingesteld zodat VWGZK-leden onze boeken daar zouden kunnen lenen. Zo werkt het echter niet. Als we daar een boek op een leesplank zouden zetten, kan niemand met zekerheid de kans op diefstal uitsluiten. We zoeken dus verder naar mogelijkheden om het archief beter te ontsluiten.

Het digitale tijdperk?

De schoning en structurering van het papieren archief is dus nagenoeg afgerond. Op de ledenvergadering werd al geïnformeerd naar bewaarregels voor e-mailcorrespondentie. Het bestuur beraadt zich hierop. In archiverend Nederland is iedereen nu bezig met de omslag van papier naar digitaal en het laatste woord is daarover nog zeker niet gezegd. Ook voor ons is archivering dus geen eindpunt maar een nieuw begin!